

Dlouhodobá koncepce sbírkotvorné činnosti
Galerie moderního umění v Hradci Králové, 2019–2024

Základní účel

Galerie moderního umění v Hradci Králové (dále „GMU“) plní funkci galerie ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů v platném znění a dle dalších právních předpisů vztahujících se k hlavnímu účelu a předmětu činnosti,

Akviziční činnost je klíčovou činností GMU jakožto specializované paměťové instituce. Tato činnost je ukotvena a vymezena ve zřizovací listině v bodě 1. Předmětu hlavní činnosti: *„Organizace vytváří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti sbírky výtvarného umění české i zahraniční provenience, zejména se zaměřením na české moderní umění a současné umění.“*

I.

Základní údaje

GMU, adresa: Velké náměstí čp. 139/140, 500 03 Hradec Králové, e-mail: info@galeriehk.cz, telefon: 495 512 538, www.galeriehk.cz.

GMU je zapsaná v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové, oddíl Pr, vložka 1102, IČO: 00088404 a DIČ: CZ00088404

Galerie moderního umění v Hradci Králové je příspěvkovou organizací, jejím zřizovatelem je Královéhradecký kraj a právní rámec pro činnost organizace se vymezuje dalšími základními dokumenty:

- Zřizovací listina schválená Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje s účinností od 1. ledna 2018,
- Zákon č. 122/2000 Sb. o správě sbírek muzejní povahy,
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- Směrnice č. 7 Rady Královéhradeckého kraje k řízení příspěvkových organizací zřízených krajem,
- Dlouhodobá koncepce sbírkotvorné činnosti Galerie moderních umění v Hradci Králové, 2019–2024,
- Jmenovací dekret komise pro sbírkotvornou činnost GMU.

Při své práci se galerie řídí zejména zákonem č. 122/2000 Sb. o správě sbírek muzejní povahy, obecně závaznými právními předpisy, předpisy a pokyny zřizovatele a svými vnitřními předpisy.

II.

Historie vývoje instituce

Galerie moderního umění v Hradci Králové byla založena v roce 1953 jako Krajská galerie tehdejšího Hradeckého kraje. V prvních letech své existence byla umístěna na zámku v Rychnově nad Kněžnou, teprve na jaře roku 1963 se galerie vrátila zpět do Hradce Králové a využívala pro svoji činnost dvě křídla Biskupské rezidence na Velkém náměstí (tehdy Žižkově náměstí). Své stálé sídlo získala galerie v lednu roku 1990, kdy se přestěhovala budovy bývalého Záložního úvěrního ústavu. Sbírky galerie jsou zaměřeny především na vývoj českého moderního umění až po tvorbu současných umělců do roku cca 1995. Od roku 2008 má galerie ve své správě další dva soubory uměleckých děl – sbírku Galerie Vladimíra Preclíka a cyklus sochařských děl Příběh utrpení a nadějí člověka, přístupný ve volné přírodě na loukách mezi Stanovicemi a Žirčí nedaleko od Kuksu.

III.

Současný stav sbírky

V Centrální evidenci sbírek muzejní povahy jsou uvedeny v rámci GMU spravovány tři sbírky:

- (a) Sbírka Galerie moderního umění v Hradci Králové,
kód sbírky GHK/001-06-29/014001,
a její podsbírka
výtvarné umění, číslo podsbírky 52
- (b) Sbírka Galerie Vladimíra Preclíka,
kód sbírky GPR/008-06-18/361008
a její podsbírka
výtvarné umění, číslo podsbírky 2535
- (c) Sbírka Příběh utrpení a nadějí člověka,
kód sbírky PUN/009-02-05/365009
a její podsbírka
výtvarné umění, číslo podsbírky 2556

IV.

Podrobný kontext sbírek

(a) Sběrka Galerie moderního umění v Hradci Králové

Podstatná část prvotní sbírky GMU je dar biskupa Josefa Doubravy, původně věnované pro plánovanou Městskou galerii. Tento velkorysý dar, čítající téměř 100 obrazů a prací na papíře. Sběrka obsahuje díla Františka Ženíška, Vojtěcha Bartoňka, Františka Urbana, Maxe Švabinského, Ludka Marolda, Antonína Slavíčka, Jaroslava Panušky a dalších krajinářů.

Nejvýznamnějším kurátorem sbírky byl Dr. Josef Sůva, ředitel galerie v letech 1963–1997. V tomto období získala galerie převážnou část nejdůležitějších akvizic především nákupem od umělců a z významných soukromých uměleckých sbírek, dále převody a v menší míře také dary. Od roku 1963 je sbírka přístupná veřejnosti ve stálé expozici galerie, expozice je pravidelně obměňována a doplňována o nové akvizice.

Velice významně jsou zastoupeni umělci Osmy a Skupina výtvarných umělců (Emil Filla, Bohumil Kubišta, Antonín Procházka, Josef Čapek, Václav Špála), sociálně zaměřená tvorba dvacátých let (Miloslav Holý, Karel Holan, Pravoslav Kotík), krajináři Umělecké besedy (Vojtěch Sedláček, Václav Rabas, Vlastimil Rada), artificialismus, surrealismus a další imaginativní tendence v období mezi světovými válkami (Jindřich Štyrský, Toyen, Alois Wachsman, Josef Šíma, František Muzika), Skupina 42 (Kamil Lhoták, František Gross, František Hudeček, Jan Kotík, Ladislav Zívř), Skupina Ra (Václav Tikal, Josef Istler, Bohdan Lacina), informel a expresivní abstrakce (Vladimír Boudník, Mikuláš Medek, Robert Piesen, Jiří Balcar, Vladimír Fuka), tvorba členů Volného sdružení 12/15, Pozdě, ale přece (Ivan Ouhel, Michael Rittstein, Jiří Sopko, Jiří Načeradský, Jiří Beránek, Kurt Gebauer), skupiny Tvrdohlaví (Jiří David, Stanislav Diviš, Jaroslav Róna, Michal Gabriel, Čestmír Suška, František Skála, Petr Nikl).

Ve sbírkách galerie nechybí ani díla dalších důležitých představitelů českého moderního umění, jako jsou Josef Váchal, Jan Zrzavý, František Tichý, Zdeněk Sklenář, Jiří Kolář, Václav Bartovský, Jiří John, Václav Boštík, Zorka Ságlová, Karel Malich, Zdeněk Sýkora nebo Adriana Šimotová.

Sbírka GMU je v současnosti rozdělena do čtyř částí vedených v samostatných knihách 2. stupně evidence:

Obrazy (O) – podrobná analýza viz příloha č. 1

Plastiky (P) – podrobná analýza viz příloha č. 2

Kresby (K) – podrobná analýza viz příloha č. 3

Grafika (G) – podrobná analýza viz příloha č. 4

Počet předmětů: 9290.

(b) Sbírka Galerie Vladimíra Preclíka

Sbírku tvoří soubor uměleckých děl, která Vladimír Preclík daroval Královéhradeckému kraji v roce 2008 a která jsou vystavena v obměnné expozici Galerie Vladimíra Preclíka. Vladimír Preclík (1929–2008) patřil mezi významné představitele českého moderního sochařství, věnoval se také malbě, kresbě, grafice, literatuře a podílel se na výchově mladé umělecké generace jako profesor a děkan Fakulty výtvarného umění Vysokého učení technického v Brně. Sbírka obsahuje umělcova díla od přelomu padesátých a šedesátých let 20. století až po závěrečné období autorovy tvorby, kromě volných sochařských děl jsou ve sbírce také modely některých pomníků. Součástí sbírky jsou také portréty Vladimíra Preclíka od významných českých umělců (např. Jiří Kolář, Adolf Hoffmeister a další).

Počet předmětů: 54.

(c) Sbírka Příběh utrpení a nadějí člověka

Někdejší záměr hraběte F. A. Sporcka a žirečských jezuitů vytvořit ve volné krajině mezi Žirčí a Kuksem křížovou cestu inspiroval členy občanského sdružení Královédvorští betlémaři k obnovení této myšlenky. V roce 2004 se záměru na vytvoření novodobé, současnými umělci ztvárněné křížové cesty ujal prof. Vladimír Preclík, který ke spolupráci přizval další české sochaře, aby společně vytvořili soubor patnácti „zastavení“ s názvem Příběh utrpení a nadějí člověka. Celý sochařský cyklus vznikl postupně v letech 2005–2008. Po jeho dokončení občanské sdružení Křížová cesta, jehož členy byli autoři jednotlivých uměleckých děl, darovalo soubor sochařských děl Příběh utrpení a nadějí člověka Královéhradeckému kraji. Tento soubor je veřejnosti přístupný ve stálé přírodní výstavní „síní“ u Nového lesa, nedaleko od Kuksu (katastr obcí Stanovice a Žireč).

Počet předmětů: 15.

V.

Obecná pravidla dlouhodobé sbírkotvorné činnosti GMU, 2019–2024

Jak je patrné, tak GMU disponuje zcela výjimečnou a kompaktní kolekcí, která je ideově zakončena skupinou Tvrdohlaví (viz čl. IV). Hlavním cílem předložené koncepce je vytvoření ucelené kolekce českého výtvarného umění od počátku transformačních let do současnosti. Co se týká střeoevropského a východoevropského kontextu v oblasti výtvarného umění, tak se již budeme zaměřovat na finančně dostupné akvizice děl vzniklých již v 21. století. Takto komplexní směřování má významný potenciál, neboť činnost GMU se stane součástí širšího mezinárodního uměleckého a uměnovědného kontextu.

VI.

Zaměření sbírkotvorné činnosti, 2019–2024

(a) České výtvarné umění od 1989 do současnosti)

Je nezbytné nabízet divákům přehled současného vývoje výtvarného na úrovni regionů, čímž skvěle diverzifikujeme národní dědictví a hlavní plošný sběr není pouze na větších sbírkotvorných institucích. Naše úloha je v tomto ohledu nezastupitelná, neboť galerie je standardizovanou veřejnou službou, která slouží k uspokojování kulturních, kulturně-výchovných, vzdělávacích a informačních potřeb veřejnosti (dále jen „veřejná služba“). Klíčovým momentem zaměření akviziční činnosti je systematické rozšíření sbírky GMU, tedy kolekce českého výtvarného umění od počátku transformačních let do současnosti, o díla autorů, kteří v této době vytvářeli a ovlivňovali domácí umělecké prostředí, a kterým se dostalo mezinárodní uznání formou výstav a zastoupením v renomovaných sbírkách.

(b) Regionální autoři od 1989 do současnosti

Jedním z východisek k rozvíjení dlouhodobé strategie je aktivní činnost několika uskupení jako je Art Division Team nebo KK3 – Klubu konkretistů, kteří definují specifika královehradeckého regionu a přispívají velice pozitivně k životu místního obyvatelstva. Patří sem i tvorba regionálně významných solitérů, kteří dosahují svým osobitým přístupem bezesporu celorepublikového významu.

(c) Sbírka pohyblivého obrazu v rámci Sbírky GMU

Nové ustanovení sbírky Pohyblivého obrazu v rámci sbírky GMU reaguje na absenci ucelené sbírky pohyblivého obrazu, která by reflektovala vývoj od experimentálních tendencí 60. let 20. století do současnosti. Definice pohyblivého obrazu se skládá z jednotlivých interdisciplinárních přístupů jako je práce s filmem, video-art nebo i práce s dia projekcí nebo formou video-instalací.

(d) Collection of Central and Eastern Europe

Bude ustanovena sbírka Collection of Central and Eastern Europe prezentující současné autory ze střední a východní Evropy od roku 2000 do současnosti. Sbírka výtvarného umění Muzea umění Olomouc, respektive projekt Středoevropského fóra Olomouc (SEFO) je pouze limitován na autory tvořící ve 20. století. Vymezení střední a východní Evropy vychází z formátu států V4 a dále se připojují státy jako je Albánie, Chorvatsko, Srbsko, Severní Makedonie, Bulharsko, Rumunsko, Moldavská republika, Ukrajina, Litva, Lotyšsko a Estonsko. GMU by touto sbírkou ráda vložila do mezinárodního kontextu české tendence a specifika, čímž do budoucna iniciuje výstavní a výzkumné projekty postavené na spolupráci na tomto geografickém území. Sbírka současně propojí zájem o přirozenou integraci různých uměleckých projevů, pozic, generací a geografických specifik. Od sbírky očekáváme, že se GMU začlení do mezinárodního kontextu, jako se tomu již stalo v případě několika institucí s podobnou strategií ze západní Evropy.

VII.

Způsob navrhování a výběru autorů pro akviziční činnost

V souladu s **Organizačním řádem** GMU ze dne 28. března 2003, čl. IX, odst. 2 a na základě **Jednacího řádu komise pro sbírkotvornou činnost GMU** ze dne 28. března 2003 je jmenována **Komise pro sbírkotvornou činnost GMU**, poradní orgán ředitele. Komise současně disponující rozšířenými kompetencemi, neboť před samotným zasedáním probíhají individuální konzultace nebo dle potřeby pracovní setkání, kde jsou diskutovány dle „**Dlouhodobé koncepce sbírkotvorné činnosti GMU**“ konkrétní návrhy předložené ředitelem GMU a kurátory příslušných sbírek. Celoročně probíhají návštěvy týmu GMU v ateliérech a v galeriích, jejichž výsledky jsou představeny komisi v rámci svého zasedání, kde je zhotoven podrobný zápis.

VIII.

Kompetence Komise pro sbírkotvornou činnost GMU

Na základě **Jednacího řádu komise pro sbírkotvornou činnost GMU** ze dne 28. března 2003 jmenuje ředitel GMU komisi na tříleté období. Komise je sestavena z odborníků, kteří jsou schopni posuzovat všechny oblasti moderního, současného a mezinárodního pole výtvarného umění. Členství v komisi je čestnou funkcí. Komise volí ze svých členů předsedu na celé tříleté funkční období. V průběhu jednání komise se pořizuje zápis. Zápis musí především obsahovat identifikaci uměleckých děl navrhovaných k zakoupení do sbírek GMU (autor, název, rok vzniku, technika, materiál, rozměry), jméno a příjmení, adresu bydliště nebo obchodní název a sídlo vlastníka, který nabízí umělecké dílo k prodeji, navrhovanou nebo požadovanou cenu. V zápisu se dále uvede vyjádření komise a počet hlasů pro a proti zakoupení, popř. pro a proti navrhované kupní ceně. Pokud se názor kteréhokoliv člena komise liší od vyjádření komise, má právo do zápisu uvést své stanovisko v příloze k zápisu z jednání komise.

IX.

Povinnosti kurátora sbírek

Kurátor (příslušné podsbírký) se řídí interní směrnicí **Režim zacházení se sbírkami** ze dne 26. března 2002, k provádění některých činností souvisejících s tvorbou sbírek, péčí o sbírky a vývozem sbírkových předmětů do zahraničí.

Kurátor

- a) odborně spravuje svěřenou sbírku a s využitím svých odborných znalostí dále vytváří,
- b) spolupracuje na případných aktualizacích koncepce sbírkotvorné činnosti,
- c) provádí sběr, navrhuje věci movité, které jsou potenciálními sbírkovými předměty,
- d) předkládá návrhy na získávání a vyřazování přírůstků a předmětů ze sbírkové evidence v souladu
- e) s interní směrnicí Režim zacházení se sbírkovými předměty GMU, shromažďuje i vytváří průvodní dokumentaci ke sbírkovým předmětům,
- f) aktualizuje, vytváří a spravuje studijní a pomocný materiál vážící se ke sbírkám.

Sbírka je tvořena na základě

- a) podrobných znalosti dosavadního vývoje a předchozích záměrů ve svěřené sbírce,
- b) soustavného průzkumu oblasti zájmu a detailní znalosti prostředí, z něhož jsou pro svěřenou sbírku přírůstky získávány,
- c) znalosti obdobných sbírek muzejní povahy jiných muzeí, galerií i soukromých sběratelů,
- d) znalosti aktuální situace na trhu s potenciálními sbírkovými předměty, včetně základní orientace v tržních cenách na domácím i zahraničním trhu,
- e) znalosti obecných i zvláštních právních předpisů, metodických pokynů a vnitřních směrnic GMU,
- f) obecných zásad a základních metod konzervování a restaurování sbírkových předmětů, znalosti zásad ukládání, uchovávání a prezentace sbírkových předmětů.

X.

Práva a povinnosti ředitele galerie

Ředitel zodpovídá za naplňování účelu a předmětu hlavní činnosti galerie uvedených ve zřizovací listině galerie, tedy i za sbírkotvornou činnost.

Ředitel disponuje těmito pravomoci:

- a) příslušným řídícím aktem vydává Režim zacházení se sbírkou (sbírkovými předměty) GMU podle ustanovení § 9 odst. 1. písm. G) zákona č. 122/2000 Sb.,
- b) příslušným řídícím aktem vydává **Dlouhodobou koncepci sbírkotvorné činnosti Galerie moderních umění v Hradci Králové, 2019–2024**
- c) v souladu s Organizačním řádem GMU jmenuje komisi pro sbírkotvornou činnost: **Jmenovací dekret komise pro sbírkotvornou činnost GMU**, ta zasedá dle Jednacího řádu komise pro sbírkotvornou činnost GMU,
- d) plně zodpovídá za odbornou způsobilost kurátorů a správců depozitářů i spolupracujících konzervátorů a restaurátorů,
- e) s konečnou platností rozhoduje o úplatném nabývání předmětů do sbírky galerie,
- f) v případech, kdy hrozí nebezpečí z prodlení a z časových důvodů nelze předložit návrh na úplatné získání věci do sbírky k projednání komisí pro sbírkotvornou

činnost GMU, může o jeho nabytí rozhodnout tzv. per rollam, tj. bez projednání komise pro sbírkotvornou činnost GMU,

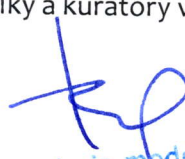
g) s konečnou platností rozhoduje o vyřazení předmětu ze sbírkové evidence, přičemž tato pravomoc je nepřenosná.

XI.

Závěrečné ustanovení

Platnost Dlouhodobé koncepce sbírkotvorné činnosti Galerie moderních umění v Hradci Králové je vymezena léty 2019 až 2024, tedy šestiletý mandát ředitele GMU a je závazná pro všechny odborné pracovníky a kurátory všech sbírek a podsbírek.

V Hradci Králové, 31. května 2019

Galerie moderního umění
v Hradci Králové

MgA. František Zachoval
ředitel Galerie moderního umění
v Hradci Králové

OBRAZY – návrhy

1. Zhodnocení podsbírký

Sbírka obrazů byla zřízena za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a veřejnosti představovat díla českých malířů. Za desítky let její existence se kurátorům podařilo nashromáždit kvalitní kolekci uměleckých děl, která obsahuje řadu unikátních pláten převážně české provenience a zahrnuje všechny významné výtvarné směry a tendence 20. století. Nezanedbatelnou část fondu tvoří také díla autorů spjatých s regionem východních Čech.

Specifické místo má v rámci sbírky období české moderny, přičemž důraz byl kladen na podchycení imaginativního umění a jeho proměn včetně těch sociálně kritických (poetismus, surrealismus, informel, česká groteska ad.).

V současné době čítá sbírka **1248** obrazů (O 1 – O 1372).

Historie sbírky obrazů sahá až k počátku 20. století, kdy zastupitelstvo města Hradec Králové uvažovalo o zřízení Městské obrazárny, jejíž fond se stal základem sbírky Krajské galerie později Galerie moderního umění v Hradci Králové. Vůbec první rozsáhlejší soubor obrazů byl získán z odkazu královéhradeckého biskupa Josefa Doubravy roku 1921.

Soustavná odborná akviziční činnost začala až po roce 1963, kdy se konečně sídlo galerie přesunulo do pronajaté Biskupské rezidence v Hradci Králové. Tehdejšímu řediteli a zároveň kurátoru sbírky Josefu Sůvovi se dařilo kontaktovat soukromé vlastníky či sběratele a objevovat tak pro galerii unikátní díla české moderny. Obrazy a plastiky zakoupené během prvních několika málo let patří ke klenotům naší sbírky, např. Fillův *Tanec Salomé*, *Stébla* Josefa Šímy, *Obraz Jindřicha Štyrského*, Lhotákova *Dcera velkoměsta IV*, Wachsmanova *Schovej se, válko!* nebo řada závažných obrazů Bohumila Kubišty, rodáka z nedalekých Vlčkovíc.

Josef Sůva si uvědomoval, že galerie by neměla být jen reprezentantem uznaných uměleckých směrů, hnutí a autorů obecně přijímaných. Vnímal svou odpovědnost za průzkum a podporu kvalitních a zajímavých umělců žijících v regionu, nebo s vazbou na něj. Díky této neodtrženosti od místa působení měl velký podíl na znovuobjevení **Josefa Váchala**, jenž v té době dožíval zapomenut ve Studeňanech nedaleko Jičína. Přímo od něj byl získán mimo jiné obraz *Portrét Josefa Imlaufa, Apoteóza spiritualismu*. Nákupy děl podporoval také svérázného malíře regionu **Karla Šlengera** ad. Zajímavou kapitolou je v tomto směru spolupráce s **Mikulášem Medkem** v letech 1965-1970, jehož otec patřil k nejvýznamnějším královéhradeckým rodákům novodobé historie. Z popudu Josefa Sůvy tak měla v rámci expozice českého výtvarného umění vzniknout samostatná galerie Medkových *Pokusů o portrét*. Ačkoli tato myšlenka nebyla nikdy realizována, vlastní Galerie moderního umění celkem pět těchto imaginárních portrétů českých teoretiků a dalších přátel.

Akvizice v 60. letech 20. století zajistily solidní zastoupení obrazů a obrazových objektů autorů z okruhu Křížovnické školy a Šmídrů – **Bedřicha Dlouhého** či **Jaroslava Vožniaka**.

Protiváhu této imaginativní a sociálně kritické kolekce je pak soubor obrazů geometrické a abstraktní linie českého umění představované díly **Zdeňka Sýkory**, **Vladislava Mirvalda**, **Radoslava Kratiny**, **Milana Grygara** ad. V rámci českých galerií je významný i soubor obrazů **Kamila Lhotáka**.

Koncem 90. let 20. století na tuto promyšlenou akviziční činnost navázal Tomáš Rybička, kterému se podařilo doplnit stávající soubory o díla autorů generace 80. let – **Jiřího Davida**, **Tomáše Císařovského**, **Antonína Střížka**, **Stanislava Divíše**, **Petra Nikla** a **Jiřího Kovandy**.

Sbírka obrazů GMUHK je výjimečná svou vyrovnaností, bez diskontinuit a bez zatíženosti přemírou tendenčních děl druhořadých umělců komunistické éry. Bohužel však tato kontinuita končí rokem 1990. Díla autorů, kteří vstupovali na uměleckou scénu po roce 1990, nejsou ve sbírce až na naprosté výjimky zastoupena. Sbírka tak nemůže podat přehled o vývoji umění do současnosti.

2. Hodnota podsbírky

Sbírka obrazů má jako celek nevyčíslitelnou hodnotu, neboť poskytuje přehled o vývoji umění jako takového, ale i o proměnlivé roli ve společnosti a přemýšlení o něm. Ve sbírce GMUHK se nachází mimořádná díla, jejichž ceny by na trhu s uměním dosahovaly astronomických výšek. Mezi nimi nutno jmenovat díla: Emila Filly (17 ks), Bohumila Kubišty (14 ks), Josefa Váchala (6 ks), Mikuláše Medka (7 ks), Kamila Lhotáka (18 ks) a dalších členů Skupiny 42.

Nejcennějším dílem ve sbírce GMUHK je pravděpodobně obraz **Iliji Jefimoviče Repina** *Procesí v dubovém lese* (1877, 1914–1915)

PLASTIKY

1. Zhodnocení podsbírký

Sbírka plastik byla zřízena za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a veřejnosti představovat díla českých sochařů, z nichž nezanedbatelnou část tvoří díla autorů spjatých s regionem východních Čech, který má velmi silnou sochařskou tradici. Řada významných autorů z podhůří Krkonoš a Orlických hor přímo pocházela či zde působila na Sochařsko-kamenické škole v Hořicích. Přestože převážnou část sbírky představují díla z tradičních sochařských materiálů a vytvořená klasickými postupy, nechybí ve sbírce díla dokumentující proměny vnímání objemu a prostoru v době po roce 1960.

V současné době čítá sbírka plastik **493** soch, plastik, reliéfů a objektů (P 1 – P 487).

Historie sbírky plastik sahá do třicátých let 20. století, kdy byla do sbírky Městské obrazárny, jejíž fond se stal základem sbírky Krajské galerie později Galerie moderního umění v Hradci Králové, získávána první sochařská díla. Převážně se jednalo o portréty významných osobností a ženské akty a torza. Část této prvotní kolekce tvořily také modely k sochám ve veřejném prostoru a pro nově stavěné budovy v Hradci Králové. Významná je z tohoto pohledu kolekce soch a plastik **Josefa Škody** z 20. a 30. let 20. století (28 ks), která je doplněna rozsáhlým souborem studijních kreseb (89 ks, zapsáno ve sbírce Kresby).

Soustavná odborná akviziční činnost začala až po roce 1963, kdy se konečně sídlo galerie přesunulo do pronajaté biskupské rezidence v Hradci Králové. Sbírká plastik však nebyla ani po tomto datu prioritou kurátorů, neboť hlavní zájem spočíval v tvorbě sbírky obrazů a plastiky byly vnímány spíše jako doplněk. Dalším limitem pak byla prostorová náročnost na uskladnění sochařských děl. Kurátoři se proto primárně zaměřili především na tvorbu umělců spjatých s regionem. Mezi nejvýznamnější autory patřil v době 60. let především **Ladislav Zív**. Postupnými nákupy vznikla reprezentativní kolekce jeho pozdní tvorby (33 ks, 27 ks kreseb). V sedmdesátých letech se pak podařilo získat sochařskou pozůstalost **Quida Kociana** (30 ks). Z dalších autorů regionu je nutné zmínit ještě **Josefa Wagnera** (8 ks, 26 ks kreseb), jehož ateliér v Hořicích byl ve 40. letech 20. století místem setkávání řady významných umělců, **Ladislava Beneše** (24 ks, 685 studijních kreseb z pozůstalosti), **Leoše Kubíčka** (7 ks) či **Karla Hladíka** (11 ks).

Kromě těchto větších kolekcí se podařilo kurátorům po jednotlivých kusech nashromáždit díla reprezentující alespoň zevrubně vývoj sochařství po roce 1960. Zastoupeni jsou tak reprezentativními díly autoři české grotesky a informelu **Karel Nepraš, Jan Koblasa, Aleš Veselý a Vladimír Janoušek** ale i autorů geometrické abstrakce, jakými bezesporu byli Hugo Demartini a Radoslav Kratina. Z generace 80. let 20. století jsou zastoupeni **Jiří Beránek, Kurt Gebauer a Michal Gabriel** a Čestmír Suška. Z regionu pak je nutné jmenovat sochaře Pavla Doskočila a Štěpána Málka.

Těžiště sbírky spočívá v tradiční sochařské tvorbě mezi lety 1918–1995. Novější a experimentální či instalace v prostoru jsou v rámci sbírky spíše raritní záležitostí.

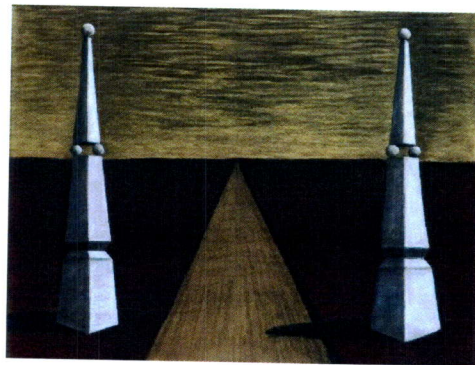
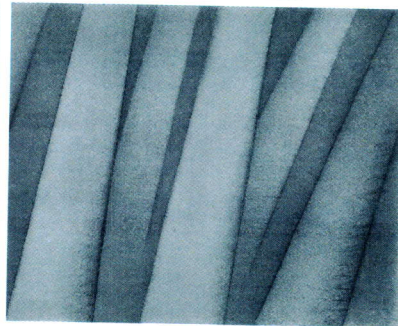
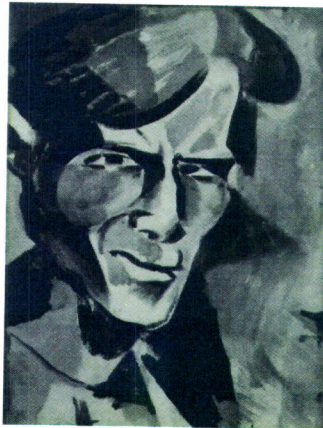
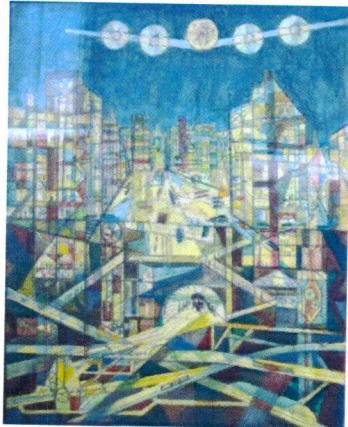
2. Hodnota podsbírky

Sbírka plastik má svou nezastupitelnou hodnotu především jako celek, avšak mimo to se ve sbírce GMU nachází několik velmi cenných kusů, především od autorů generace 60. až 80. let 20. století – Karel Nepraš, Šviháček a Baletka, *Enigma I* a *Kumulace* Aleše Veselého, *Housenka Perestrojky* Kurta Gebauera.

Příloha č. 3

KRESBY

1. Zhodnocení podsbírky

Sbírka Kresby byla zřízena za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a veřejnosti představovat díla českých umělců. Původně byla vedena společně se sbírkou Grafiky, od níž byla oddělena až v roce 1987. Sbírka obsahuje řadu unikátních souborů české provenience a zahrnuje všechny významné výtvarné směry a tendence 20. století přibližně do roku 2000. Na rozdíl od sbírky Plastik a Obrazů není v kolekci kreseb patrné regionální zaměření. Díla byla do sbírky získávána výhradně na základě umělecké hodnoty v rámci celé České republiky bez ohledu na regionální příslušnost autorů, bohužel však bez výraznější kurátorské koncepce. Početně malou avšak velmi kvalitní část představuje kolekce kreseb autorů 60. – 90. let 20. století, tedy z let kdy došlo k emancipaci kresby jako samostatného vyjadřovacího prostředku specifických hodnot.

V současné době čítá sbírka **3374** kreseb a jejich souborů (K 2 – K 1868).

Historie sbírky kreseb sahá až k počátku 20. století, kdy zastupitelstvo města Hradec Králové uvažovalo o zřízení Městské obrazárny, jejíž fond se stal základem sbírky Krajské galerie později Galerie moderního umění v Hradci Králové. Jedny z prvních kreseb pocházely odkazu královéhradeckého biskupa Josefa Doubravy roku 1921. Kromě kreseb Felixe Jeneweina, Julia Mařáka a Luďka Marolda stojí za pozornost soubor kartónů s návrhy realizované výmalby kostela v Gruntě od malíře Františka Urbana. Ve 30. letech 20. století letch byl do sbírky získán unikátní soubor raritních asijských kreseb, mezi nimiž je i signované dílo čínského malíře Čchi **Paj-še** Krevety věnované sinologovi Vojtěchu Chytilovi.

Kolekce kreseb jako jediná ze sbírek GMU obsahuje ve větší míře díla autorů 19. století. Zcela ojedinělý je v tomto směru soubor studijních kreseb nazaréna **Franze Lorenze** (490 ks), z badatelského hlediska jsou zajímavé i studijní kresby **Josefa Tulky** (39 ks) či kresby krajináře **Jana Nowopackého** (33 ks) nebo rané kresby **Jana Preislera** (29 ks).

Početně největší částí sbírky jsou bezesporu tradiční studijní kresby, často sochařské – **Ladislav Beneš** (685 ks), **Josef Škoda** (89 ks), **Josef Wagner** (26 ks), dále pak jsou ve sbírce uchovávány kresby **Ladislava Zívra** a **Jana Štursy** ad.

V celku sbírky není možné vysledovat jasněji definovaný kurátorský záměr případně určit období či styl, v němž by vynikala v porovnání s dalšími regionálními galeriemi. Jedinou jasněji profilovanou a výrazněji zastoupenou oblastí jsou ohlasy imaginativního umění a surrealismu v dílech autorů 60. a 70. let 20. století, především pak kresby **Aleše Veselého** (19 ks), koláže a alchymáže **Ladislava Nováka** (30 ks) a cyklus *Hrůzy války* **Josefa Vyleťala** (30 ks).

Silnou stránkou jsou pak díla autorů generace 80. let 20. století, které ač nepočetné, poskytují dobrou orientaci v dění své doby. Velmi kvalitně jsou

zastoupení **Adriena Šimotová, Václav Stratil**, jejichž výstava Dialog se konala v tehdejší Krajské galerii v listopadu 1989, dále pak **Jitka Svobodová, Jiří Kornatovský, Čestmír Suška, Jan Steklík a Miloš Šejn**.

Právě na tuto polohu svébytných kreseb by bylo dobré navázat novými akvizicemi a propojit tak sbírku se současným děním, neboť kresba je stále nejpohotovějším a nejvariabilnějším vyjadřovacím prostředkem většiny umělců.

2. Hodnota podsbírky

Sbírka plastik má svou nezastupitelnou hodnotu především jako celek, kromě toho se ve sbírce GMU nachází několik velmi cenných kusů. Především pak tušová malba *Krevety* od čínského mistra Čchi Paj-še, dále reprezentativní kolekce kreseb Bohumila Kubišty, Váchalův cyklus *Let sedmdesát Fr. Procházky*, kompletní cyklus *Lesk a bída apokalyptických koní* od Pavla Nešlehy, početný soubor kreseb Jana Konůpky, koláže a alchymáží Ladislava Nováka, kresby-objekty Adrieny Šimotové, velkoformátové kresby Václava Stratila ad.

Příloha č. 4

GRAFIKA

1. Zhodnocení podsbírky

Sbírka Grafiky byla zřízena za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a veřejnosti představovat díla českých grafiků a dalších významných umělců, kteří se grafice aktivně věnovali či stále věnují. Původně byla sbírka Grafiky vedena společně se sbírkou kreseb, která byla oddělena až v roce 1987.

Sbírka obsahuje řadu unikátních souborů české proveniencí a zahrnuje všechny významné výtvarné směry a tendence 20. století i díla současných

umělců. Zastoupení zahraničních umělců je v rámci sbírky zcela nevýznamné. Za zmínku však stojí soubor francouzských a ve Francii žijících umělců "Pour la Tchécoslovaquie" z roku 1939.

Ve sbírce se nachází ukázky téměř všech grafických technik od historicky prověřených tisků z dřevěných či kovových desek až po experimentální tisky a moderní digitální grafiku. Stejně jako v případě kolekce Kresby není ani zde patrné regionální zaměření. Díla byla do sbírky získávána výhradně na základě umělecké hodnoty a kvality technického provedení avšak bez výraznější kurátorské koncepce. Nejsilnější stránkou královéhradecké sbírky jsou díla českých secesních symbolistů, především pak díla členů skupiny **Sursum** (Josef Váchal, Jan Konůpek, František Kobliha či Rudolf Adámek).

V současné době čítá sbírka **4221** grafických listů uložených jednotlivě či v souborech (G 1 – G 2449/8).

Historie sbírky grafiky kopíruje historii ostatních částí sbírky. Na rozdíl od kresby, která byla vnímána jako studijní nástroj pro zachycení okamžitého nápadu a prostředek akademické výuky, byla grafika vždy samostatným plnohodnotným uměleckým dílem. Z dnešního pohledu není bez zajímavosti, že v plánované budově galerie, nebo provizorní přístavbě muzea byl projektován prostor určený pro vystavování grafiky. Podle tohoto záměru postupovali první kurátoři, kteří do sbírky získávali soubory tehdy oceňovaných umělců. K akvizicím docházelo především v rámci probíhajících výstav. Převážnou část získaných souborů grafických listů tvoří pohledy na městská zákoutí od dnes již téměř neznámých autorů, kteří však tehdy byli členy nejrůznějších uměleckých sdružení a spolků. Velký důraz při akvizicích byl kladen především na kvalitní technické provedení jednotlivých tehdy užívaných technik. Mezi nejvýznamnější autory získané ještě před rokem 1945 je nutné jmenovat především **Tavíka Františka Šimona** (litografie, 79 ks), **Maxe Švabinského** (lepty a suché jehly, 57 ks), **Josefa Váchala** (dřevoryty, celkem 232 ks) a **Jana Koblihu** (dřevoryty, 172 ks).

Velice silnou kolekci tvoří díla autorů **Skupiny 42** a autorů konce 50. a 60. let. Velmi dobře jsou zastoupena díla **Vladimíra Boudníka** (aktivní grafika a materiállové tisky, 42 ks), **Aleny Kučerové** (perforované tisky, 31 ks) či **Lubomíra Příbyla** (23 ks). Česká groteska je zastoupena grafikami **Naděždy Plíškové**, **Jaroslava Vožniaka** ad. Z autorů mladší generace grafiků je třeba jmenovat **Ondřeje Michálka** či **Jiřího Samka**, autora inovativních linorytů, které tiskne nikoli z plochy ale z hloubky.

2. Hodnota podsbírky

Sbírka grafik, stejně jako předcházející soubory, má svou nezastupitelnou hodnotu především jako celek. Mezi nejcennější díla patří rozsáhlý soubor leptů Bohumila Kubišty a dalších autorů období moderny.